

FÖRSLAG TILL NY SVENSK KOMMUNALLAG

Tobias Indén
Odense, 8 maj 2017

FÖRESLAGNA FÖRÄNDRINGAR:

Språklig modernisering

Fullmäktige ska få en möjlighet att bestämma att styrelsen ska kunna fatta beslut om särskilt angivna förhållanden som rör andra nämnders verksamhet

- Styrelsen ska kunna påverka andra nämnders verksamhet, ex. bindande beslut på miljö- eller personalområdet, generellt anställningsstopp etc. (ej i samband med myndighetsutövning eller vid tillämpning av lag)
- Styrelsens samordnande roll ska stärkas

Kommuner ska kunna besluta att kommunalråd ska kunna vara föräldralediga

FÖRESLAGNA FÖRÄNDRINGAR:

Varje kommun ska ha en tjänsteman som har den ledande ställningen bland de anställda

Förenklade regler om anmälan av delegationsbeslut

- Nämnden ska besluta om i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas genom laglighetsprövning.

Den kommunala revisionen ska stärkas

Kommunala beslut ska som huvudregel inte verkställas förrän de vunnit laga kraft

VERKSTÄLLELSE AV KOMMUNALA BESLUT

Av förslaget till ny kommunallag följer (13 kap. 14 §):

Kommunala beslut som inte kan rättas ska som huvudregel inte verkställas innan de vunnit laga kraft

Nuvarande stadgande (10 kap. 14 a §):

Ett beslut som kan överklagas enligt bestämmelserna i 10 kap. KL får verkställas innan det har vunnit laga kraft om inte särskilda skäl talar emot det

VERKSTÄLLELSE AV KOMMUNALA BESLUT

Regeln om verkställelse av kommunala beslut måste ses i ljuset av vad som följer ifråga om rättelse av verkställda beslut (10 kap. 15 § i nuvarande lag resp. 3 kap. 15 § den föreslagna lagen).

Frågan är ju vad som händer om en kommun bryter mot den föreslagna bestämmelsen i 13 kap. 14 §?

RÄTTELSE AV VERKSTÄLLDA BESLUT, 13 KAP. 15 §

Motsvarar 10 kap. 15 § i nuvarande kommunallag:

Ett beslut som har upphävts genom ett avgörande som vunnit laga kraft och som redan har verkställts ska rättas i den utsträckning som det är möjligt

Kommunala beslut prövas i förvaltningsdomstol genom en s.k. laglighetsprövning (i Sverige finns två olika domstolsorganisationer och flera specialdomstolar).

LAGLIGHETSPRÖVNINGEN

Bygger på den enskilde kommunmedlemmens aktivitet; utgör en s.k. medborgartala

Alla kommunmedlemmar kan överklaga en stor del av de kommunala besluten (alla beslut som inte ska prövas i särskild ordning)

Förvaltningsrätten prövar lagligheten av ett beslut och inte lämpligheten

Utfallet är "binärt" – antingen är ett beslut lagligt och då händer inget eller så är beslutet olagligt och då upphävs det

OFFENTLIGRÄTTSLIGA BESLUT OCH CIVILRÄTTSLIG BUNDENHET

Att ett kommunalt beslut att t.ex. ingå ett avtal om försäljning av kommunal egendom till ett privat företag till underpris upphävs innebär inte att avtalet som sådant upphävs

Avtalets giltighet kan endast prövas inom ramen för en civilrättslig process i allmän domstol. Att det bakomliggande kommunala beslutet upphävs leder inte per automatik till att avtalet inte är bindande

EXEMPEL FRÅN VERKLIGHETEN

Tibble gymnasium:

En försäljning av en kommunal gymnasieskola till ett privat företag som endast betalade för inventarier (och inte för kundstock, good-will etc.) förklarades strida mot kommunallagen och upphävdes.

Kommunen hade däremot undertecknat avtalet dagen efter det kommunala beslutet fattats. Någon rättelse genomfördes aldrig

Vantör hemtjänst:

En kommunal hemtjänstverksamhet såldes till ett privat företag som endast betalade för inventarier och inte för kundstocken i form av ca 300 brukare.

Regeringsrätten upphävde det kommunala beslutet. Men effekterna av beslutet i form av det civilrättsliga avtalet som redan var undertecknat kvarstod

KONSEKVENSER AV LAGFÖRSLAGET

Lovvärt förslag som i vissa fall kanske kan leda till att man undviker de problem som följer med att man skiljer på den kommunal- och civilrättsliga bundenheten

Men om en kommun inte agerar i enlighet med 13 kap. 14 §, hur ska det hanteras?